

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XCIX. — Izdan in razposlan 27. dne julija 1915.

Vsebina: Št. 210. Ukaz o uravnavi prometa z ogršico, repico, repičnim oljem in oljčnimi tropinami.

210.

**Ukaz trgovinskega ministra v po-
razumu s poljedelskim ministrom,
ministrom za notranje stvari in
ministrom za železnice z dne
25. julija 1915. l.**

**o uravnavi prometa z ogršico, repico, repičnim
oljem in oljčnimi tropinami.**

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. ok-
tobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje
tako:

Zasega.

§ 1.

Ogršica in repica iz tuzemskega pridelka
leta 1915. sta zaseženi v prid državi. Gledé
pridelkov, ki še niso spravljani v času razglasitve
tega ukaza, nastopi zasega s časom, ko se ločijo
od žitnega polja. Izvzete od te zasege so zaloge,
ki so v posesti države ali vojaške uprave.

§ 2.

Zasega ima učinek, da se zaseženo blago
ne sme niti podelovati, porabljeni, pokladati, niti
prostovoljno ali prisilno prodati, ako se v tem
ukazu ali s posebnimi odredbami trgovinskega

ministrstva ali poljedelskega ministrstva ne ukrenejo
drugi zaukazi. Pravna opravila, ki greše zoper to
prepoved, so nična.

§ 3.

Kljub zasegi smejo

1. Podjetniki kmetijskih obratov porabiti za
seme množine, ki ustrezajo njihovim gospodar-
skim razmeram;

2. oljarnice podelati v repično olje zaloge,
ki so v njihovi posesti.

§ 4.

Za prevzemanje zaseženega blaga je določena
Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino
na Dunaju. Ta banka je dolžna kupiti zaseženo
blago in ga nemudoma vzeti. Posestnik zaseže-
nega blaga je dolžen to blago, kolikor naj mu
ne ostane po tem ukazu ali po posebnih odred-
bah, izdanih na njegovi podstavi, prodati Avstrijski
kontrolni banki za industrijo in trgovino po dolo-
čenih cenah in pogojih (§ 5).

§ 5.

Prevzemna cena znaša za ogršico 46 K za
100 kg, za repico 44 K za 100 kg, oboje po-
stavljeno na železniško postajo, ki je najbližja
kraju skladišča zalog, v kupčevih vrečah in za
plačilo v gotovini, kadar se prezentira oddajno
potrdilo (duplikat voznega lista) železniškega urada.

Ako blago ne ustreza običajnim zahtevam in ako se ne doseže dogovor glede primerne znižanja cene, odloči o ceni, če je kraj hrambe blaga v deželi, v kateri je borza za kmetijske pridelke, razsodišče te borze, sicer pa razsodišče trgovinske in obrtne zbornice, v koje okolišu je kraj hrambe blaga.

§ 6.

Posestniki zaseženih zalog ogršice in repice so dolžni te zaloge hraniti in ohraniti dotlej, da se prevzamejo. Nezmlatene zaloge je izmlatiti najdalje do 30. dne novembra, 1915. l.

§ 7.

Učinek zasege se konča:

1. z dopustno porabo ali prodajo;
2. s prisilnim odvzetjem.

Promet z izmlateno slamo ni omejen.

§ 8.

Železnice ali parnoplavstvena podjetja smejo sprejemati pošiljatve ogršice in repice le tedaj v prevoz, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevozno potrdilo, ki ga je izdalo trgovinsko ministrstvo po vzorcu, določenem za to.

Za pošiljatve vojaške uprave ter za pošiljatve iz carinskega inozemstva in iz Ogrskega ni treba takih prevoznih potrdil.

Pošiljatve, ki so že oddane prevoznemu zavodu, niso prizadete s temi določili.

Prisilno odvzetje.

§ 9.

Ako se posestnik brani prodati svoje zasežene zaloge ogršice in repice Avstrijski kontrolni banki za industrijo in trgovino, naj politično oblastvo I. stopnje, v čigar okolišu so zaloge, razsodi o dolžnosti oddati zaloge in, ako je treba, odredi, da se prisilno odvzamejo. Razsodba ima moč zoper vsakega, ki mu gređo pravice do zalog.

§ 10.

Ako se zaloge siloma odvzamejo, je odbiti 10% od prevzemne cene. Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano ali ako naj služi cena za to, da se poravnajo zahteve tretjih oseb iz stvarnih pravic, je ceno položiti na sodišču.

§ 11.

Siloma odvzete zaloge mora njih zadnji posestnik brezplačno hraniti in ohraniti dotlej, da se odpeljejo.

Podelovanje zalog.

§ 12.

Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino mora zasežene zaloge ogršice in repice, ki jih je kupila, oddajati po nakupni ceni in sicer edinole tistim izdelovalcem repičnega olja, katere ji oznameni trgovinsko ministrstvo. Oddajati jih je treba posameznim izdelovalcem repičnega olja v množinskem razmerju, ki ga tudi določi trgovinsko ministrstvo.

Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino pa mora od nakupljene skupne množine do 15. dne septembra 1915. l. pridržati 15%, najmanj pa 80 vagonov (8000 metrskih slotov) za eventualno porabo za seme. Prošnje za prepustitev semena je pošiljati po imenovani banki poljedelskemu ministrstvu.

Izdelovalce repičnega olja, ki so že dobili ogršico ali repico iz tuzemskega pridelka 1915. l., preden je izšel ta ukaz, more prisiliti trgovinsko ministrstvo, da prepusté del teh zalog Avstrijski kontrolni banki za industrijo in trgovino.

Prevzemno ceno določi v tem primeru, ako ni dogovora z lepa, končnoveljavno trgovinsko ministrstvo po strokovnjaškem preudarku.

§ 13.

Prošnjo za vzprejem med tiste izdelovalce repičnega olja, katerim naj Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino odkazuje ogršico ali repico, je vložiti najkasneje v 8 dneh po razglasitvi tega ukaza neposrednje v trgovinskem ministrstvu. Tej prošnji je priložiti izkaz množin ogršice in repice, ki jih je dotični izdelovalec repičnega olja v tuzemstvu podelal v zadnjih minotih 3 letih.

§ 14.

Tisti izdelovalci repičnega olja, ki imajo ogršico in repico iz tuzemskega pridelka leta 1915., so dolžni ta oljna semena podelati nemudoma v svojih tuzemskih obratih s hidravličnim stiskanjem v tisto množino repičnega olja pravilne kakovosti, ki se dá doseči, ako se stvarno ravna z njimi.

§ 15.

Izdelovalci repičnega olja morajo iz tuzemskega pridelka ogršice in repice leta 1915. vsakočasno izdelane množine repičnega olja in oljčnih tropin dajati na razpolaganje Avstrijski kontrolni banki za industrijo in trgovino k večjemu po nastopnih cenah:

Repično olje 170 K za 100 kg,

oljne tropine 22 K za 100 kg.

Ako dosežejo množine zasežene ogršice in repice, ki so se izročile Avstrijski kontrolni banki za industrijo in trgovino, do 30. dne novembra 1915. l. skupno množino 1000 vagonov (100.000 metrskih stotov), se zniža najvišja cena za oljne tropine na 20 K za 100 kg. V tem primeru mora Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino za oljne tropine, ki jih je že oddala za ceno čez 20 K za 100 kg, povrniti poljedelskemu ministrstvu ali mestu, ki ga oznameni, tisti znesek, za katerega je pri posameznih prodajah cena presegla 20 K za 100 kg, da se vrne kupcem.

Cene se umevajo netto cassa, postavljené na železniško postajo fabrike.

Prevozne posode niso vštete v ceni repičnega olja.

Ako blago ne ustreza običajnim zahtevam in ako se ne doseže dogovor gledé primerne znižanja cene, odloči o ceni, če je narejalske blaga v deželi, v kateri je borza za kmetijske pridelke, razsodišče te borze, sicer pa razsodišče trgovinske in obrtne zbornice, v koje okolišu je narejalske blaga.

§ 16.

Pravna opravila, ki grešé zoper zaukaze § 15, so nična. To velja tudi za taka pravna opravila, ki so se sklenila pred razglasitvijo ukaza, kolikor se blago še ni izročilo. Ako se odreče v § 15 zaukazana oddaja repičnega olja in oljčnih tropin

ter ako se ne izpolné po § 12 izrečene dolžnosti, da se morajo prepustiti zaloge ogršice in repice Avstrijski kontrolni banki za industrijo in trgovino, se morajo zaloge prisilno odvzeti, zmislju primerno uporabljaje določila §§ 9 do 11.

§ 17.

Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino je dolžna množine repičnega olja in oljčnih tropin, ki so ji na razpolaganje, oddajati po cenah, ki so jih nastavili izdelovalci (§ 15), in sicer edinole tistim porabnikom, katere ji gledé repičnega olja imenuje trgovinsko ministrstvo, gledé oljčnih tropin pa poljedelsko ministrstvo.

Ako v dobi treh mesecev od dneva naznanila, ki ga mora Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino vsakočasno podati trgovinskemu ministrstvu o množinah repičnega olja, ki so ji dane na razpolaganje (§ 18), ni zagotovljeno prevzete, more izdelovalec svobodno razpolagati s temi množinami.

§ 18.

Izdelovalci repičnega olja so dolžni naznaniti trgovinskemu ministrstvu v osmih dneh po razglasitvi tega ukaza množino zalog ogršice in repice iz tuzemskega pridelka leta 1915., ki so dne razglasitve v njihovi posesti, in v njihovi posesti se nahajajoče, iz takih oljčnih semen izdelano množino repičnega olja ali oljčnih tropin.

Avstrijska kontrolna banka za industrijo in trgovino je dolžna trgovinskemu ministrstvu po stanju 1. in 15. dne vsakega meseca, najkasneje pet dni po preteku teh rokov podajati naznanila, ki morajo obsegati:

1. Množine nakupljenih zalog ogršice in repice iz tuzemskega pridelka leta 1915;
2. razdelitev teh zalog na posamezne izdelovalce repičnega olja, ki imajo pravico do prejetja;
3. množine repičnega olja in oljčnih tropin, ki so jih dali na razpolaganje izdelovalci repičnega olja;
4. upravičenim prejemnikom oddane množine repičnega olja in oljčnih tropin.

Izdelovalci repičnega olja so dolžni Avstrijski kontrolni banki za industrijo in trgovino pravočasno dajati za te izkaze potrebne podatke in za kontrolno službo potrebna pojasnila. Trgovinsko ministrstvo

ima pravico vsakčas vpogledati v dotične zapiske Avstrijske kontrolne banke za industrijo in trgovino, kakor ima tudi imenovana banka pravico vsakčas popreskušati dotične izkaze posameznih izdelovalcev repičnega olja.

§ 19.

Dovoljenje dobivati ogršico in repico (§ 13) se lahko prekliče, ako se prestopijo določila tega ukaza, in v primeru drugačne zlorabe, ne kraté dolžnosti po § 14 in 15.

§ 20.

Poljedelskemu ministrstvu ali oblastvu, ki ga določi za to, je pónuditi, da kupi:

a) Tiste oljčne tropine, ki jih izdelujejo tuzemski obrati iz množin ogršice ali repice, ki niso iz tuzemskega pridelka leta 1915.

Tej ponudbi so zavezani izdelovalci.

b) Tiste ogršične in repične tropine, ki se uvozijo v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, izvzemši tiste množine, ki jih dobivajo posestniki živine za izključno porabo v svojem gospodarstvu.

Tej ponudbi so zavezani tisti, ki uvozijo dotične ogršične ali repične tropine.

V ponudbah je navesti zahtevane cene.

Ponudniki so vezani na svojo ponudbo 14 dni tako, da se blago, ki je predmet ponudbe, v tem času ne sme drugam prodati.

Ponudbe v zmislu zgoraj pod a) označene vrste se smejo staviti šele tedaj, ko so za izdelovanje oljčnih tropin določene množine ogršice ali repice v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru. Ponudbe zgoraj pod b) označene vrste se smejo staviti, ako so dotične ogršične ali repične tropine v carinskem tuzemstvu.

Kazenska določila.

§ 21.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob obrezuspešenju v tem ukazu ustanovljenih dolžnosti kaznujejo, ako se ne kaznujejo kazensko-sodno, politična oblastva I. stopnje z denarjem do 5000 K ali po svojem preudarku z záporom do 6 mesecev.

§ 22.

Ta ukaz dobi moč dne razglasitve.

Heinold s. r.
Schuster s. r.

Forster s. r.
Zenker s. r.